

Kaupunginhallitukselle

Espon kaupungin talouden tasapainotuksen linjaukset

Yhteenveto

Kaupunginhallitus päätti 9.2.2026 käynnistää talouden tasapainotustyön osana vuoden 2027 talousarvion ja 2028–2029 taloussuunnitelman laadintaa. Talouden tasapainotuksella varmistetaan Espoo-tarinassa määriteltujen taloustavoitteiden saavuttaminen. Kokonaissopeutustarve on noin 220 milj. euroa ja talouden tasapainotuksella pyritään keskimäärin 70 milj. euron vuosivaikutukseen taloussuunnitelmakaudella 2027–2029.

Kaupunginvaltuuston neuvottelutoimikunta on neuvotellut 23.4-30.4.2026 ja päässyt neuvottelutulokseen, johon sitoutuvat seuraavat valtuustoryhmät

Kok.	Vihr.	SDP	RKP
KD	Kesk.	Lib.	

Neuvottelutuloksessa painottuu yhteinen tahto turvata erityisesti varhaiskasvatuksen, opetuksen sekä kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien korkeatasoinen toteutus. Yhteinen tahto kattaa tarpeen vastata varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kasvavaan määrälliseen tarpeeseen, mistä syystä koulu- ja päiväkotihankkeita on lykätty vain teknisten syiden takia ja neuvottelutulos sisältää myös näiden investointien lisäyksiä eräiden päivittyneiden tarpeiden kohdalla. Tässä talouden suhdannetilanteessa neuvotteluosapuolet eivät pidä myöskään mahdollisena työllistymisen laajojen palveluiden karsimista, vaikka työllisyyspalveluiden menot ovat kasvaneet erityisen nopeasti.

Tasapainotuksen linjaukset lisäävät tuloja sekä vähentävät menoja ja investointeja siten, että Espoo-tarinan tavoitteet asukaskohtaisen velan ja investointien tulorahoituksen suhteen täyttyvät. Kustannussäästöjen saavuttamiseksi on tarkasteltu palveluiden, toimintojen, organisaation ja tehtäväkokonaisuuksien priorisointia, tehostamista ja mahdollisia uudelleenjärjestelyjä. Palveluiden hinnoittelua ja muita lisätuloja on kasvatettu maltillisesti. Lisäksi investointiohjelman kohteiden ajoituksia ja määrärahatasoja on uudelleen arvioitu. Rahoitustuottojen osuutta talouden tasapainotuksessa on kasvatettu. Pääpaino on tulojen ja menojen

tasapainoa pysyvästi parantavissa toimenpiteissä, joilla varmistetaan pysyvät vaikutukset talouteen. Neuvottelutuloksen mukaiset linjaukset ja toimenpiteet tarkentuvat kaupunginjohtajan johtamassa jatkovalmistelussa ja niiden yksityiskohdista päätetään osana ensi vuoden talousarviota syksyllä.

Talouden tasapaino saavutetaan vuoden 2029 loppuun mennessä siten, että kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta paranee n. 222 milj. euroa vuosina 2026–2029. Rakenteellinen eli pysyvä talouden tasapainotuksen vuosivaikutus vuoden 2029 tasossa on 68,4 milj. euroa, johon on huomioitu käyttötalouden, rahoitustuottojen ja kiinteistöveron korotuksen vaikutukset. Tämä vuosivaikutus on keskeinen mittari, sillä sen rakenteellinen vaikutus on pysyvä.

Kumulatiivinen eli vuosien 2026–2029 lainanottomatarvetta vähentävä kokonaisvaikutus on n. 222 milj. euroa. Tästä kokonaisvaikutuksesta käyttötalouden menojen kasvua hillitsevä vaikutus on 136,4 milj. euroa ja toimintatuottoja lisäävä vaikutus 22,6 milj. euroa. Rahoitustuottojen lisäyksen vaikutus on 57,8 milj. euroa. Kiinteistöverojen korotusten arvioitu vaikutus on 4,3 milj. euroa. Investointeja vähentävien muutoksien kokonaisvaikutus vuosille 2026–2029 on 1 milj. euroa.

Talouden tasapainotustoimenpiteet yhteensä

(Luvut 1000 eur)	2026		2027		2028		2029		Kokonaisvaikutus (kumulatiivinen)		
	Tulo-lisäys	Meno-vähennys	Tulo-lisäys	Meno-vähennys	Tulo-lisäys	Meno-vähennys	Tulo-lisäys	Meno-vähennys	Tulo-lisäys	Meno-vähennys	Yhteensä
Toimenpiteet (käyttötalous)	2 022	8 390	7 380	37 435	6 917	45 418	6 247	45 118	22 566	136 361	158 927
Verotulot			1 421		1 421		1 421		4 263	0	4 263
Rahoitustuotot (nettomuutos)	11 134		15 570		15 570		15 570		57 844	0	57 844
Yhteensä	13 156	8 390	24 371	37 435	23 908	45 418	23 238	45 118	84 673	136 361	221 034
Pysyvät rakenteelliset muutokset yhteensä vuoden 2029 tasolla							68 356				
Investoinnit (nettomuutos)		24 151		47 593		-25 340		-45 341	0	1 063	1 063
Tasapainotus yhteensä	13 156	32 541	24 371	85 028	23 908	20 078	23 238	-223	84 673	137 424	222 097

Tasapainotustyö painottuu taloussuunnitelmakauden ensimmäisille vuosille 2027–2028, joilla varmistetaan tasapainotuksen kumulatiivinen vaikutus koko taloussuunnitelmakauden ajalle. Talouden tasapainotuksessa osana menojen vähentämistarvetta saattaa tulla toimenpiteitä, jolla voi olla henkilöstövaikutuksia, jotka tarkentuvat jatkovalmistelussa. Mikäli henkilöstövaikutuksia sisältäviä toimenpiteitä tulisi, kaupunginhallitus päättää erikseen asianmukaisten yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämisestä.

Tasapainotuksen linjauksessa sovittujen toimenpiteiden täysimääräinen toteuttaminen myöhemmissä päätöksissä on välttämätöntä Espoo-strategian mukaiseen tavoitetasoon pääsemiseksi. Neuvotteluosapuolet sitoutuvat siihen, että heidän edustamansa valtuustoryhmät edistävät neuvottelutuloksen toimeenpanoa.

Kaupunginhallitus seuraa neuvottelutuloksen toimeenpanoa ja arvioi tarvittaessa korvaavien toimien tarpeellisuutta.

Tasapainotustasoa tarkastellaan vuosittain kehyspäätöksen yhteydessä suhteessa Espoo-tarinan tavoitteiden toteutumiseen sekä nyt päätettyjen talouden tasapainotustoimenpiteiden edistymiseen.

Neuvottelijat edellyttävät, että organisaation tuottavuutta parannetaan jatkuvasti palvelujen järjestämisessä sekä johtamisessa, asiantuntijatyössä, hallinto- ja tukipalveluissa. Talouden tasapainotustavoitteen saavuttamista tukee uusien toimintamallien kehittäminen ja käyttöönotto sekä teknologian hyödyntäminen tuottavuuden parantamisessa. Kaupunginvaltuusto seuraa talouden tasapainotustyötä osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen avulla.

Neuvottelutulos toimii pohjana kaupunginhallituksen 25.5.2026 käsittelemälle vero- ja kehysesitykselle, joka viedään kaupunginvaltuuston kokouksen 8.6.2026 päätettäväksi. Kaupunginjohtajaa kehoitetaan käynnistämään tarvittava jatkovalmistelu neuvottelutuloksen toimeenpanemiseksi.

Neuvottelusopimuksen toimenpidelinjauksia kuvataan seuraavissa muistion osissa. Tällä sopimuksella neuvotteluosapuolet kehottavat jatkovalmistelemaan toimenpiteet.

1. Käyttötalouden toimenpidelinjaukset

1.1 Kasvun ja oppimisen toimiala

Suomenkielinen perusopetus

Tulosityksikön toimenpiteet kohdistuvat peruskoulujen johtokuntien lakkauttamiseen, palveluiden ostojen kustannusten tarkasteluun ja tarpeellisuuden arviointiin. Oppilaiden saaman opetuksen määrä ja laatu eivät toimenpiteiden seurauksena vähene. Lautakunta käy some-turvaan liittyvät toimenpiteet läpi ja huolehtii kokonaisuuden toimivuudesta.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
387	1 028

Suomenkielinen varhaiskasvatus

Tulosityksikön toimenpiteet kohdistuvat varhaiskasvatuksen perustoiminnan tehostamiseen, jolloin henkilöstöresurssi kohdentuu tiedolla johtamiseen pohjautuen lasten läsnäolon mukaan. Tehostamista on tehty jo vuoden 2026 alusta koskien lapsiryhmien täyttämistä, päivittäistä henkilöstöresurssin oikein kohdentamista, loma- ja työvuorosunnittelun tehostamista ja ateriatilausten tarkempaa arviointia pienentäen ruokahävikkiä. Toimenpiteillä ei ole suoria henkilöstövaikutuksia, mutta esim. sijaisten tilauksen tarkemmalla arvioinnilla voi olla vaikutusta arjen toiminnan organisointiin.

Tulosityksikön toimenpiteenä on myös siirtyä kalleimmista tuotantotapa-vaihtoehtoista edullisempiin tuotantotapoihin kuten ostopalvelupäiväkotien kannustaminen palvelusetelimalliin tai yksityisen hoidon tuelle.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
11 661	29 573

Suomenkielinen toisen asteen koulutus

Lautakunta jatkotyöstää opetusjärjestelyiden kehittämistä lukioissa. Muut toimenpiteet liittyvät pienempiin kokonaisuuksiin, kuten kaupungin ulkopuolelle maksettavien kustannusten maltillistamiseen tai edullisempien lisenssien hyödyntämisiin.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026-2029, 1000 eur
400	1 173

Svenska Bildningstjänster

Tulosityksikössä tehtävillä toimenpiteillä tavoitellaan samanvertaista laatua ja kustannustehokkuutta kuin toimialan suomenkielistä palvelua järjestävissä yksiköissä. Toiminnan kustannustehokkuutta kasvatetaan parantamalla mm. varhaiskasvatuksen käyttö- ja täyttöasteita. Oppilaiden saaman opetuksen määrä ja laatu eivät toimenpiteiden seurauksena vähene. Lautakunta käy some-turvaan

liittyvät toimenpiteet läpi ja huolehtii kokonaisuuden toimivuudesta. Lautakunta jatkotyöstää opetusjärjestelyiden kehittämistä lukioissa.

Muut toimenpiteet liittyvät asiakasmaksujen korotuksiin, toiminnan priorisointiin ja tehostamiseen.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
269	637

Kasvun ja oppimisen esikunta ja toimialan yhteiset

Tulosityksikössä keskitytään palvelujen tehostamiseen, priorisointiin ja uudelleen järjestelyihin. Lisäksi tarkastellaan toimialan yhteisiä kustannuksia, kuten postituskustannuksia ja tarkennetaan todellista tarvetta.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
565	1 595

1.2 Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkitekniikan keskus

Kaupunkitekniikassa toimintaa priorisoidaan painottaen lakisääteisten tehtävien toteuttamista.

Toimenpiteissä on toiminnan tehokkuuden kasvattaminen, priorisointi ja mahdolliset uudelleenjärjestelyt. Lisäksi ostopalvelujen käyttöä vähennetään ja sen käyttöä priorisoidaan.

Talvikunnossapidon varautumisen määrärahaa pienennetään ja palvelutarjontaa tarkistetaan. Lautakunta arvio talvikunnossapitoon kohdistuvat säästötoimenpiteet.

Tuloja pyritään lisäämään mm. maksuja korottamalla tai muilla lisätuloa kasvattavilla toimenpiteillä, kuten lumenkaatopaikkojen lisäämisellä, yleisten alueiden

ulkomainontaa lisäämällä tai ylijäämämaiden vastaanoton avaamiselle ulkopuolisille. Lautakunta tarkastelee lisämahdollisuuksia kasvattaa tuloja esim. ympäristölle haitallisen mainonnan osalta.

Luovutaan uusiutuvan dieselin käytöstä ostopalveluissa, toimenpiteelle haetaan korvaava ilmastotoimi.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
5 334	13 623

Tilapalvelut-liikelaitos

Liikelaitoksen toimenpiteissä on kunnossapidon ja vuosihuoltojen tehostaminen, priorisointi sekä mitoitusten uudelleen määrittelyt. Painotuksilla huolehditaan siitä, että priorisoinnit tai ajankohtien siirrot eivät aiheuta kohteille merkittävää huononemista tai korjausvelan kasvua.

Siivouksen palvelutuottajasopimukset kilpailutetaan, siivouksen sijaistusten ostoa vähennetään ja työn tehokkuutta kasvatetaan. Mahdollistetaan eri kokoisten toimijoiden osallistuminen kilpailutuksiin. Vahvistetaan harmaan talouden ja ihmiskaupan torjuntaan liittyvää valvontaa sekä kehitetään siihen liittyviä hyviä käytäntöjä. Palvelutuotannon organisointitapaa tarkastellaan uudestaan ja toimintaa tehostetaan. Toimenpiteillä on vaikutusta myös ostopalveluiden määrärahoihin.

Hallinnon työtilatehokkuutta kasvatetaan ja tarpeettomista tiloista luovutaan. Myös ulkoisia vuokrasopimusten jatkoja optimoidaan vastaamaan paremmin todellista tarvetta ja huomioiden Espoolaisten talon valmistuminen. Kiinteistöjen myyntiä vauhditetaan, huomioiden kuitenkin suhdanteen riskit hinnoittelulle.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
8 623	27 944

Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskus

Tulosityksikössä keskitytään mahdollisiin tehostamiseen, uudelleen järjestelyihin sekä ostamiseen ja hankintoihin liittyviin toimenpiteisiin. Toimenpiteillä hillitään ulkoisten palveluostojen määrää, mutta ne eivät vähennä vesien- ja luonnonsuojelua tai ilmastonmuutoksen hillinnän ulkoisia ostoja.

Tulosityksikössä haetaan synergiaetuja kaupunkiyhteisissä toiminnoissa, kuten arkistoinnissa. Tämä on osa organisaatiotarkastelua, jota on kuvattu myöhemmin kaupunkiyhteisissä toimenpiteissä.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026-2029, 1000 eur
529	1 337

Kaupunkisuunnittelukeskus

Kaupunkisuunnittelun toimenpiteet painottuvat ostopalvelujen käytön priorisointiin ja vähentämiseen. Lisäksi tulosityksikössä tehostetaan, priorisoidaan ja uudelleen järjestellään toimintaa. Myös ulkoisia tuloja kasvatetaan korottamalla taksoja.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
850	2 200

Kaupunkiympäristön esikunta ja taseyksiköt

Toimintoja uudelleenorganisoidaan ja parannetaan niiden kustannustehokkuutta. Oman toiminnan lisäksi priorisoidaan ja vähennetään ulkoisten palveluostojen määrää. Ulkoisia tuloja kasvatetaan mm. tonttien varausmaksuilla.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
1 234	3 825

1.3 Elinvoima

Elinkeino

Talouden tasapainotuskeinot ulottuvat yksikön sisäisten säästöjen lisäksi kaupungin ulkopuolelle maksettaviin määrärahoihin, kuten konserniyhtiöiden avustuksiin. Elinkeinoon tulosityksikkö kasvattaa myös ulkoisen rahoituksen määrää taatakseen vaikuttavan toiminnan; potentiaalia nähdään erityisesti innovaatioyhteisön ja kasvavien yritysklustereiden kehitystä tukevissa rahoituksissa.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
934	2 542

Kulttuuri

Tulosityksikön säästöjä syntyy esimerkiksi tilankäytön tehostamisesta, mikä tarkoittaa esimerkiksi kulttuuripalveluiden eri yksiköiden välisen yhteistyön tehostamista tilankäytön osalta, epätarkoituksenmukaisista tiloista luopumista ja palveluverkon tarkastelua. Neuvotteluissa ei päätetty kulttuurin toimipisteiden verkoston supistamisesta.

Kulttuurin tulosityksikön omia toimintoja, palveluiden järjestämistapaa sekä prosesseja tehostetaan. Tulosityksikkö myös keventää ohjelmatuotannon ja palvelutarjonnan sekä ostojen määrää.

Kulttuurin tuloja lisätään korottamalla maltillisesti maksuja, käyttökorvauksia ja pyrkimällä lisäämään lipunmyyntiä.

Kulttuurikeskuksen teatterilaajennus valmistuu teknisen toteutettavuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa aikataulussa vuonna 2030. Aikataulutäsmennykset näkyvät taloussuunnitelmassa.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
4 860	11 850

Liikunta ja urheilu

Liikunnan ja urheilun tulosityksikön toimenpiteet koostuvat liikuntapaikkojen ja ulkoilureittien tarjonnan ja palvelutason säästöistä, joita ovat esimerkiksi kunnossapidon tason madaltaminen, toimintakauden ja aukioloaikojen lyhentäminen, palveluostojen ja hankintojen vähentäminen. Säästöjä haetaan myös sisäisten prosessien tehostamisella ja organisoinnilla sekä digitaalisten ratkaisujen kautta. Olarin kuntosali jatkaa itsepalvelukuntosalina.

Liikunnan ja urheilun tulosityksikön tuloja lisätään karsimalla ilmaispalveluita ja laajentamalla palveluiden maksupohjaa. +68-sporttirannekkeella saatavat palvelut säilyvät maksuttomana. Uudesta tai kadonneesta rannekkeesta peritään sama, maltillinen maksu kuin muiltakin käyttäjäryhmiltä vastaavassa tilanteessa. Osaa asiakasmaksuista korotetaan. Oittaaan urheilualueen ja urheilupuistojen pysäköinti muutetaan maltillisesti maksulliseksi. Maksullisilla palveluilla korvataan osin niistä syntyviä kuluja.

Investointiohjelman aikataulujen tarkennuksilla (mm. Tapiolan Stadion ja Matinkylän uimarannan uusien puku- ja pesutilojen rakentaminen) on vaikutus avustus- ja käyttötalousmäärärahoihin. Aikataulun tarkennuksella ei ole vaikutusta Tapiolan urheilupuiston ulkokenttien käyttöönoton aikatauluun.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
3 220	9 010

1.4 Konsernihallinto, valtuusto ja kaupunginhallitus

Konsernihallinnon yksiköissä tehostetaan ja priorisoidaan toimintaa sekä tarkastellaan palveluja ja palvelutasoja. Lisäksi vähennetään konsulttipalveluiden ostoja ja pienennetään ostopalveluita. Palvelujen järjestämisessä hyödynnetään mm. tekoälyn ja digitalisaation sekä automaation mahdollisuuksia nykyistä laajemmin sekä kehitetään ja parannetaan tiedolla johtamista.

ICT- ja digipalveluiden käyttömenoja sopeutetaan kaikilla palvelualueilla. Ulkoisen rahoituksen projekteja priorisoidaan ja keskitytään strategian mukaisiin kärkiteemoihin.

Työterveyspalveluiden sisältöä päivitetään vastaamaan päivitetyn käypä-hoidon-suosituksia ja seurataan sen vaikutuksia.

Kaupungin asiointipisteiden käyntimäärät ovat vähentyneet ja trendi on edelleen laskeva. Asiointipisteiden määrää vähennetään (Kalajärven toimipiste) ja painopistettä siirretään sähköisiin palveluihin.

Keskitettyjen määrärahavarausten tasoa tarkistetaan vastaamaan paremmin todellista tarvetta.

Vaalilautakuntien luottamushenkilöiden palkkioita pienennetään 20 %.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
40 958

1.5 Kaupunkiyhteiset

Mahdollisen organisaatiotarkastelun tavoitteena on parantaa Espoo-tarinan tavoitteissa onnistumista, kaupungin johtamista, sujuvoittaa prosesseja, yksinkertaistaa organisaation rakennetta ja kehittää taloudellista vaikuttavuutta. Tarkastelukohteet liittyvät hallinto- ja tukipalvelujen kehittämiseen toimialoilla, tulosalueella ja konsernihallinnossa.

Organisaatiotarkastelun kokonaisvaikutukseksi on arvioitu n. 5–8 milj. euroa, mikä tarkentuu valmistelun edetessä. Tulosityksiköiden toimenpiteissä on organisaatiotarkasteluun sisältyviä esityksiä. Näiden vaikutukseksi arvioidaan n. 3 milj. euroa. Päällekkäisyyksien välttämiseksi niiden euromääräistä vaikutusta ei ole huomioitu tässä toimenpiteessä, vaikka ne toiminnallisesti sisällytetään kokonaisuuteen. Furuholmin kiinteistöjen käyttöä arvioidaan kustannusten säästämiseksi ja tulojen lisäämiseksi.

Kaupunkitasoisia kielilinjauksia päivitetään ja käännös sekä tulkkauspalveluiden järjestämistä tarkastellaan siten, että ruotsinkielisten käännösten määrä ja laatu ei heikkene. Palveluiden järjestämisessä hyödynnetään digitalisoinnin ja tekoälyn mahdollisuuksia.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksista:

Vuonna 2029, 1000 eur	Yhteensä v. 2026–2029, 1000 eur
4 000	11 680

2. Investoinnit

Valtuustokauden 2026–2029 investointien kokonaismäärä on enintään 1742 milj. euroa. Kokonaismäärään sisältyy sekä kaupungin omat investoinnit ml. yhtiöhankkeena toteutettava Tapiolan stadion sekä vuokrakohteena hankittavien toimitilojen kustannukset kaudella 2026–2029. Kaupungin omat investoinnit ovat yhteensä 1587 milj. euroa ja vuokrakohteet sekä muilla malleilla mm. PPP-malli (Public-Private Partnership) hankittavat yhteensä 155 milj. euroa.

Investointiohjelman valmistelussa on huomioitu esiin tulleita lisäinvestointitarpeita sekä päivitetty hankkeiden tarkentuneita kustannusarvioita sekä hankkeiden ajoitusmuutokset (suunnittelun ja hankeaikataulun tarkennukset sekä tekniset muutokset). Toimitilainvestointeihin on päivitetty useampi päiväkotikohde peruskorjauksesta korvaavaksi uudisrakennukseksi tai lisätty kohteeseen myös laajennus. Lisäksi muutamien koulukohteiden ajoitusta on aikaistettu.

Talouden tasapainotustoimenpiteenä investointiohjelmaan tehdään eräitä karsintoja ja hankkeiden aikataulujen lykkäyksiä. Kokonaisuutena investointiohjelman nettomuutos valtuuston joulukuussa hyväksymään voimassa olevaan investointiohjelmaan on 1 milj. euroa vähentävästi. Valmistelun haasteena on lisäinvestointitarpeet, jotka kompensoivat investointeihin esitettyjä säästöjä ja siirtoja.

Investointiohjelman toteutuksessa huomioidaan valtuustokaudella:

- Investointihankkeissa tavoitellaan kustannustehokkaita toteutustapoja. Yksittäisten hankkeiden laajuutta ja tasoa tarkastellaan kohdekohtaisesti tavoitteena kustannustason alentaminen.
- Toteutuksessa priorisoidaan välttämättömimmät hankkeet ja investointien ajoittumista jaksotetaan 10 vuoden ohjelmakaudelle
- Toimitilahankkeissa hyödynnetään tyyppiratkaisuja ja suunnitellaan tilankäytöstä ja tilaohjelmista tehokkaita. Tavoitteellisella suunnittelulla ohjataan hankkeita kohdekohtaisiin tavoitehintoihin. Toimitilojen tilatehokkuutta suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä tilojen käyttäjien kanssa.
- Päiväkotikohteisiin haetaan suunnitelman mukaisesti yksityisiä toimijoita.
- Kaupungin tilankäyttöä tehostetaan
- ICT-investointeja ohjataan systemaattisesti painopisteet huomioiden (mm. digihankkeet, TE-palvelut, pääjärjestelmien uudistaminen, tietoturva) ja hankkeita priorisoidaan kustannus-hyöty -arvioiden pohjalta.
- Hyödynnetään standardikalustamista ja kalusteiden kierrätystä.

3. Rahoitustuotot ja kassan käyttö

Peruspalveluiden ja maanhankinnan investointirahaston säännöissä on määritelty, että rahaston tarkoituksena on varmistaa kaupungin peruspalveluinvestointien ja maanhankinnan rahoitusta pitkällä aikavälillä. Rahastoa ei ole tarkoitettu ensisijaiseksi joustovälineeksi talouden heilahteluihin. Rahaston sääntöjen mukaan rahaston reaaliarvo tulee säilyttää pitkällä aikavälillä, jolloin myös inflaatio tulee huomioida rahaston tulevaisuuden ja tuottolukujen tarkastelussa.

Rahoitusvaroja (kuten rahastoja) tullaan osana talouden tasapainotuksen kokonaisuutta käyttämään tämän valtuustokauden aikana merkittävästi kaupungin menojen kattamiseen. Rahoitustuottojen ennustetta on nostettu n. 15,5 milj. eurolla per vuosi. Merkittävimmät korotukset kohdistuvat rahastojen odotettuun rahoitustuottoon. Vaikutus kehyskaudelle 2027–2029 on 46,6 milj. euroa. Huomioiden vuodelle 2026 tulevat vaikutukset, on kokonaisvaikutus 57,8 milj. euroa. Lisäksi lainojen takaisinmaksut 52,9 milj. euroa katetaan tällä valtuustokaudella kassavaroista. Valtuustokauden aikana rahoitustuottoja tullaan käyttämään enemmän kuin niiden kasvu on.

4. Verotulot

Rakentamattoman tontin kiinteistövero nostetaan nykyisestä 4,43 %:sta 5 %:iin (korotus 0,57 %-yksikköä). Voimalaitosten kiinteistöveroa aletaan periä 3,1 %:n mukaan. Veromuutokset lisäävät vuosittain tuloja n. 1,43 milj. euroa ja niiden kokonaisvaikutus kaudelle 2027–2029 on 4,3 milj. euroa.

5. Allekirjoitukset

Espoo 30.4.2026

Emma-Stina Vehmanen

Mikki Kauste

Helena Marttila

Christina Gestrin

Kaarina Järvenpää

Tommi Halkosaari

Sanna Kurronen